



Shenzhen: miasto w ruchu

Styczeń 20, 2016



mobiustpolish

Wielu inwestorów niepokoi się obecnie o [wzrost gospodarczy w Chinach](#), a pierwsze tygodnie roku upłynęły pod znakiem skrajnych wahań na rynkach. Wraz z moim zespołem odwiedziłem niedawno kilka chińskich miast, w których zobaczyłem prężnie rozwijające się branże i spółki, przed którymi rysują się znakomite perspektywy, co umocniło mnie w przekonaniu, że [warto inwestować](#) na tym rynku. Oto mój raport z Shenzhen.

Chińskie Shenzhen to miasto w ciągłym ruchu. To miejsce, w którym młodzi i dynamiczni Chińczycy pragną być obecni, nie tylko ze względu na wiele zlokalizowanych w tym mieście prężnych spółek technologicznych (w tym przedsiębiorstw zajmujących się Internetem, dronami, robotyką itp.), ale także dlatego, że tamtejsze środowisko jest uważane za korzystniejsze w porównaniu z wieloma innymi dużymi chińskimi miastami. Choć Shenzhen nie jest stolicą swej prowincji (Guangdong), przyćmiewa stołeczne miasto Guangzhou pod kilkoma różnymi względami. W 1980 r. Shenzhen zyskało status specjalnej strefy ekonomicznej (SEZ, od ang. „*Special Economic Zone*”), jako pierwsza z pięciu takich stref. Podczas swej wizyty w tym mieście w 1992 r. chiński reformator Deng Xiaoping powiedział do przedstawicieli lokalnych władz Shenzhen: „Powinniście śmiało realizować reformy, otwierać się na zewnątrz i eksperymentować z większą odwagą”. Aprobata ze strony Pekinu przyspieszyła dążenia do reformowania tej strefy ekonomicznej, a tamtejsza rzeczywistość zaczęła się szybko zmieniać. Shenzhen stało się polem doświadczalnym na potrzeby eksperymentów z kapitalizmem kontrolowanym zgodnie z chińskimi ideałami, czy też „socjalizmem w chińskim wydaniu”. Efektem był potężny napływ lokalnych i zagranicznych inwestycji, dzięki któremu Shenzhen stało się ogólnoświatowym węzłem produkcyjnym i jednym z najszybciej rozwijających się miast nie tylko w Chinach, ale i na całym świecie w latach 90. ubiegłego wieku i w pierwszej dekadzie nowego stulecia. Shenzhen generuje dziś wyższy całkowity produkt gospodarczy w porównaniu z niektórymi krajami, takimi jak Irlandia, Portugalia czy Wietnam.[\[1\]](#)



Wysokie płace w Shenzhen przyciągają migrantów z całych Chin, czego efektem jest duża liczba napływowych pracowników. Shenzhen ma młodą populację; średnia wieku wśród mieszkańców miasta nie przekracza 30 lat.^[2] Wraz z napływem do Shenzhen coraz większych ilości ludzi i coraz większych inwestycji ceny nieruchomości idą w górę; według różnych raportów, ceny w Shenzhen rosły w 2015 r. szybciej niż w jakimkolwiek innym chińskim mieście. Oprócz przedsiębiorstw zagranicznych otwierających w Shenzhen swe zakłady produkcyjne na swą międzynarodową siedzibę wybrał to miasto największy chiński producent urządzeń telekomunikacyjnych, a wiele innych spółek krajowych z różnych branż także prowadzi swą działalność właśnie w tej strefie ekonomicznej. Shenzhen jest znane jako jedna z

chińskich „Dolin Krzemowych”, ze względu na duże zagęszczenie spółek zajmujących się nowoczesnymi technologiami, które cieszą się dużym zainteresowaniem wśród absolwentów chińskich uczelni technicznych i młodych ludzi, którzy pragną związać swe kariery z branżą internetową.

Shenzhen i Hongkong są rozdzielone pod względem politycznym, ale ograniczenia ruchu granicznego są konsekwentnie rozluźniane, a obydwa obszary połączone są autostradami i liniami kolejowymi. Pomiędzy obydwiema metropoliami jest obecnie sześć drogowych przejść granicznych oraz linia kolejowa łącząca metro w Shenzhen z hongkońskim systemem metra MTR. Szacuje się, że każdego dnia pomiędzy Hongkongiem a Shenzhen podróżuje ponad ćwierć miliona ludzi. Otwarte w 2004 r. metro w Shenzhen ma dziś pięć linii, 118 stacji i 177 kilometrów (110 mil) torów. W planach jest także połączenie Pekinu, Guangzhou, Shenzhen i Hongkongu linią kolei dużych prędkości.



Na dworcu kolejowym w Shenzhen, w drodze do Nanning.

Międzynarodowy port lotniczy w Shenzhen, wspomagający tętniące życiem lotnisko w Hongkongu, to główna baza linii lotniczych Shenzhen Airlines oraz węzeł komunikacyjny dla innych linii wykonujących loty pasażerskie i towarowe. Połączenia kolejowe i drogowo są obecnie rozszerzane na Makau i Zhuhai, a za Makau powstaje nowe megamiasto w delcie Rzeki Perłowej, które ma być największym na świecie obszarem zurbanizowanym z populacją sięgającą 42 milionów mieszkańców.^[3] Gdy samolot podchodził do lądowania na lotnisku Chek Lap Kok w Hongkongu, zauważyłem wychodzące w ocean betonowe konstrukcje, świadczące o postępach prac nad budową mostów i tuneli prowadzących do Makau. Myślę, że wspaniale byłoby móc zrezygnować z łodzi, którymi dziś podróżujemy do Makau, a zamiast tego przejechać samochodem nad lub pod oceanem do Makau, Zhuhai, Shenzhen czy innych części Chin.

Poza sektorem produkcji Shenzhen szybko staje się centrum finansowym; swe siedziby w tym mieście mają dwa spośród największych chińskich banków. Giełda Papierów Wartościowych w Shenzhen (SZSE), podobnie jak Giełda Papierów Wartościowych w Szanghaju, to giełda międzynarodowa, na której notowanych jest ponad 1700 spółek, w tym spółki notowane na rynku przedsiębiorstw wzrostowych GEM (Growth Enterprise Market).^[4] Indeks SZSE Composite Index obejmuje 500 spółek giełdowych o kapitalizacji rynkowej przekraczającej 300 mld USD.^[5] Ustanowienie połączenia pomiędzy giełdami papierów wartościowych w Shenzhen i Hongkongu, które ma ułatwić realizację transakcji pomiędzy tymi dwoma rynkami, ma nastąpić w tym roku i może rozszerzyć wachlarz dostępnych możliwości dla inwestorów. Obecnie rząd promuje Shenzhen jako porównywalne z Hongkongiem centrum finansowe poprzez przyznanie Qianhai, jednemu z dystryktów Shenzhen, statusu centrum finansowego mającego szczególne prawa i przywileje. Celem tej decyzji jest przygotowanie strefy na innowacje i rozwój nowoczesnych usług, oprócz zacieśniania współpracy pomiędzy Hongkongiem a Chinami kontynentalnymi. Co najważniejsze, Qianhai korzysta ze specjalnych swobód w zakresie internacjonalizacji chińskiej waluty, czyli renminbi (RMB); ograniczenia dotyczące rachunków kapitałowych zostały rozluźnione, dzięki czemu banki hongkońskie będą mogły udzielać komercyjnych kredytów w RMB podmiotom mającym swe siedziby w kontynentalnym Qianhai.

Transformacja urbanistyczna

Przejeżdżając przez Shenzhen, zauważyłem jak zmieniło się to miasto od czasu mojej ostatniej wizyty ok. 20 lat temu. Tam, gdzie dawniej były pola ryżowe, wyrosły biurowce i apartamentowce; niektóre z nich należą do najwyższych budynków w Chinach. Powstający obecnie 600-metrowy wieżowiec Centrum Finansowego Ping An będzie drugim pod względem wysokości budynkiem w Chinach i czwartym pod względem wysokości budynkiem na świecie; budowa ma zakończyć się w 2016 r.^[6]

Wraz z postępującą urbanizacją w Chinach oraz przenoszeniem się coraz większej liczby ludzi do wysokich apartamentowców, rośnie zapotrzebowanie nie tylko na infrastrukturę transportową, ale także na obiekty kulturalne i rozrywkowe, których budowa jest wspierana przez rząd. Jedną ze spółek, które odwiedziliśmy, była przykładem tego trendu łączenia budownictwa mieszkaniowego z rozrywką i turystyką, z uwzględnieniem takich obiektów, jak parki rozrywki, hotele, kina itp. Przedsiębiorstwo prowadzi działalność na rynku nieruchomości i turystyki zarówno w Shenzhen, jak i w innych częściach kraju. Przemierzaliśmy wózkami golfowym park rozrywki w Shenzhen oraz zatrzymaliśmy się w hotelu położonym nad potężnym centrum handlowym. Nie znaleźliśmy tam zbyt wiele działających sklepów, ale stopniowo przybywało nowych najemców. Hotel i centrum handlowe przylegały do pięknego parku z nowoczesną halą koncertową i różnorodnymi restauracjami serwującymi dania kuchni zachodniej i chińskiej. Zjedliśmy kolację w bardzo dobrej włoskiej restauracji, siedząc przy stoliku z widokiem na strumyk.



Shenzhen, Chiny.

Podczas naszej wizyty w parku rozrywki w Shenzhen, odwiedziliśmy miejsce mające przybliżyć chińską kulturę, historię i architekturę, z uwzględnieniem rozmaitych grup etnicznych zamieszkujących Chiny na przestrzeni pięciu tysięcy lat historii tej cywilizacji. Spacerując po parku, podziwialiśmy piękne dekoracje i modele związane z różnymi etapami historii Chin, miniaturowe wersje słynnych chińskich obiektów turystycznych oraz modele znanych zabytków i scen historycznych. Model Wielkiego Muru Chińskiego oraz makieta słynnej bitwy, jaka się pod nim rozegrała, były doprawdy fascynujące. W różnych częściach parku odbywały się występy taneczne i muzyczne, pokazy rozmaitych umiejętności, popisy iluzjonistów, iluminacje i pokazy jazdy konnej. Znaleźliśmy tam również kilka restauracji serwujących potrawy z różnych części Chin, między innymi z Syczuanu, Yunnanu, Hunanu i innych regionów. Byłem zaskoczony widząc imponującą część parku zawierającą, między innymi, tajską pagodę i słonie w tradycyjnym tajskim ustawieniu z fontanną, pod którą turyści mogli schłodzić się w upalny dzień. W Shenzhen jest także osobny park safari, w którym prowadzona jest hodowla białych lwów.

Nowe technologie, tradycyjna medycyna

Podczas naszej wizyty w Shenzhen, spotkaliśmy się także z przedstawicielami zarządu spółki specjalizującej się w produkcji urządzeń wykorzystujących laser o dużej mocy. Widzieliśmy zautomatyzowane maszyny do produkcji masowej oraz szeroką gamę produktów wytwarzanych lub dekorowanych przy pomocy lasera, np. grawerowane laserowo szklane naczynia czy obudowy telefonów komórkowych oraz cięte laserowo elementy stalowe wykorzystywane w przemyśle stoczniowym i motoryzacyjnym. Większość maszyn produkowanych przez to przedsiębiorstwo projektowana jest indywidualnie pod kątem określonego zastosowania czy klienta. Dowiedzieliśmy się, że większą część ogólnoswiatowego rynku laserów stanowi segment związany z laserami o małej mocy, używanymi w elektronice użytkowej.



Pośród nowoczesnych i tradycyjnych chińskich lekarstw

Następnego dnia odwiedziliśmy chińskiego producenta tradycyjnych chińskich wyrobów medycznych. Produkty tego przedsiębiorstwa sprzedawane są w aptekach i szpitalach, przy czym ten pierwszy kanał sprzedaży ma większy udział w generowaniu przychodów. Zaglądając do kilku aptek w różnych chińskich miastach, szybko zdałem sobie sprawę z solidnej pozycji rynkowej wyrobów z segmentu medycyny tradycyjnej, widocznej nie tylko w obecności ziołowych pastylek, kapsułek czy syropów na sklepowych półkach, ale także w sprzedaży ziół w postaci nieprzetworzonej. Sprzedają do sklepów detalicznych zajmują się dystrybutorzy, a za sprzedaż do szpitali odpowiada własny zespół sprzedawców spółki. Podczas rozmowy o stosowanej przez spółkę metodzie wyceniania dużych zapasów cennych ziół przechowywanych w magazynach, dowiedzieliśmy się, że zapasy wyceniane są według kosztów pozyskania, choć w rzeczywistości warte są znacznie więcej. Przedstawiciele przedsiębiorstwa przemierzają całe Chiny, kupując różnorodne korzenie, suszone kwiaty i liście. Ponadto spółka ma także własne farmy, na których uprawiane są najbardziej popularne zioła. Przedsiębiorstwo dostrzega potencjał związany ze zwiększającą się popularnością chińskiej medycyny tradycyjnej wśród mieszkańców krajów zachodnich.

Wizyta w Shenzhen podobała się zarówno mi, jak i członkom mojego zespołu; według nas to prężnie rozwijające się miasto, w którym stare miesza się z nowym w lokalnej kulturze, atrakcjach i potencjalnych możliwościach inwestycyjnych.

Komentarze, opinie i analizy przedstawione w niniejszym tekście są przedstawione wyłącznie w celach informacyjnych i nie stanowią indywidualnych porad inwestycyjnych ani rekomendacji dotyczących inwestowania w jakiegokolwiek papiery wartościowe czy stosowania jakiegokolwiek strategii inwestycyjnej. Biorąc pod uwagę zmienność warunków rynkowych i ekonomicznych, wszelkie komentarze, opinie i analizy są w pełni aktualne wyłącznie w dniu ich publikacji i mogą ulec zmianie bez odrębnego powiadomienia. Informacje zawarte w niniejszym dokumencie nie stanowią kompletnej analizy wszystkich istotnych faktów dotyczących jakiegokolwiek kraju, regionu, rynku, branży, inwestycji czy strategii inwestycyjnej.

Informacja natury prawnej

Wszelkie inwestycje wiążą się z ryzykiem, włącznie z ryzykiem utraty zainwestowanego kapitału. Inwestowanie w instrumenty zagraniczne wiąże się ze szczególnym ryzykiem, m.in. dotyczącym wahań kursów wymiany, niestabilności gospodarczej czy zmian na arenie politycznej. Inwestycje na rynkach wschodzących, do których należą także nowe rynki wschodzące, obarczone są większym ryzykiem wynikającym z powyższych czynników, oprócz typowych dla nich ryzyk związanych z względnie niewielkimi rozmiarami, mniejszą płynnością i brakiem odpowiednich ram prawnych, politycznych, biznesowych i społecznych dla rynków papierów wartościowych. Ponieważ wspomniane ramy prawne, polityczne, biznesowe i społeczne są zwykle jeszcze słabiej rozwinięte na nowych rynkach wschodzących, a występują także rozmaite inne czynniki, takie jak podwyższony potencjał skrajnych wahań kursów, braku płynności, barier ograniczających transakcje oraz mechanizmów kontroli giełd, ryzyka związane z rynkami wschodzącymi są nasilone w przypadku nowych rynków wschodzących. Ceny akcji podlegają wahaniom (często nagłym i gwałtownym) wywoływanym czynnikami dotyczącymi poszczególnych spółek, branż czy sektorów lub ogólnymi warunkami panującymi na rynkach.

[1] Źródła: miejskie centrum elektronicznych zasobów rządowych w Shenzhen (Shenzhen Municipal E-government Resources Center); Bank Światowy, na podstawie danych za 2014 r.

[2] Źródło: Urząd ds. Badań Krajowego Biura Statystycznego w Shenzhen, dane za 2011 r.

[3] Źródło: Bank Światowy, „East Asia’s Changing Urban Landscape: Measuring a Decade of Spatial Growth” („Zmiany krajobrazu miejskiego w Azji Wschodniej: podsumowanie dekady przestrzennego wzrostu”), styczeń 2015 r.; dane o populacji na podstawie danych z 2010 r.

[4] Źródło: Giełda Papierów Wartościowych w Shenzhen, dane na styczeń 2016 r.

[5] Ibid.

[6] Źródło: „Ping An Finance Center Structurally Topped Out in Shenzhen” („Górujący nad Shenzhen budynek Centrum Finansowego Ping An”), informacja prasowa rady ds. wysokich budynków oraz zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich CTBUH (Council on Tall Buildings and Urban Habitat), 4 maja 2015 r.